

Natuurtoets

Verkennde inventarisatie en beoordeling
natuurwaarden in het kader van de Flora- en
faunawet ten behoeve van vijftal modificaties in de
omgeving van 's-Graveland en Hilversum (S-6371,
S-2148, S-6387, S-6388, S-2116)

projectnr. 11191-401393
revisie 00
datum 13 mei 2015
documentnr. 401393-NT

auteur(s)

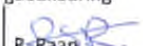
J. Melis

Opdrachtgever

N.V. Nederlandse Gasunie
Postbus 444
2740 AK Waddinxveen

datum vrijgave
13-05-2015

beschrijving revisie 00
Natuurtoets concept

goedkeuring

R. Raap

vrijgave

A. Brandsma

Datum van uitgave:
13 mei 2015

Contactadres:
Tolhuisweg 57
8443 DV HEERENVEEN
Postbus 24
8440 AA HEERENVEEN

Copyright © 2015

Antea Nederland B.V.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, elektronisch of op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de auteurs.

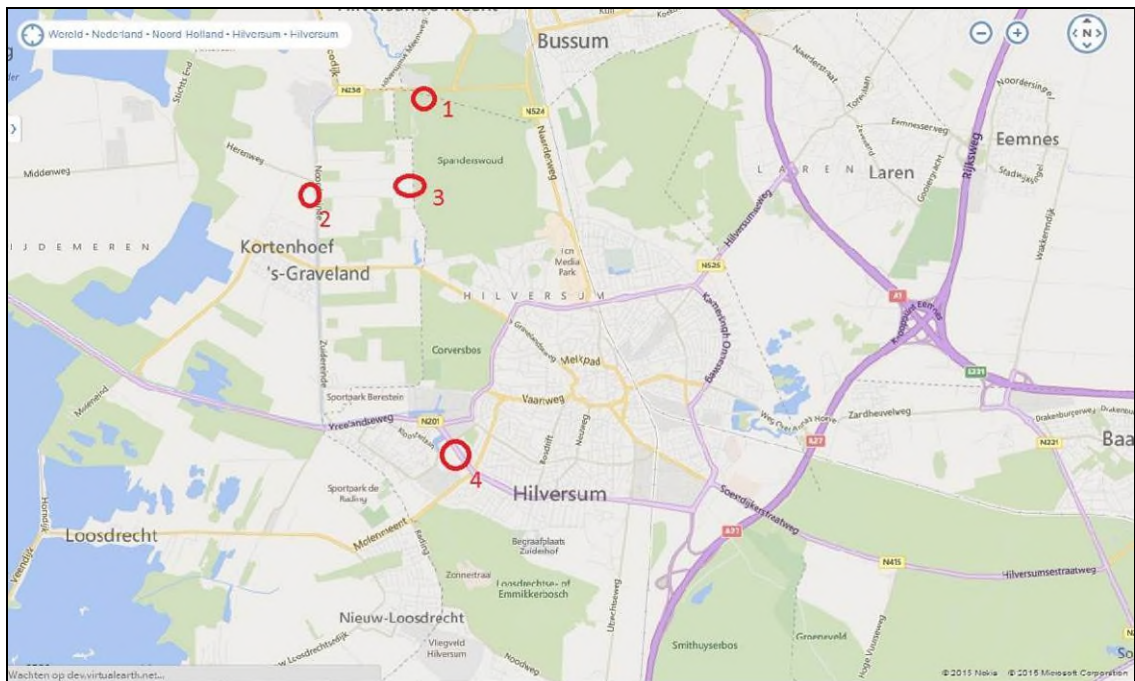
Inhoud	Blz.
1 Inleiding.....	2
1.1 Aanleiding.....	2
1.2 Flora- en faunawet.....	2
1.3 Doel van deze toetsing.....	3
1.4 Werkwijze.....	3
1.5 Leeswijzer	4
2 Wettelijk kader natuurbescherming.....	5
3 Beschrijving locaties en aanpassingen	6
3.1 Modificatie 1: S-6371	6
3.2 Modificatie 2: S-2148	8
3.3 Modificatie 3: S-6387	9
3.4 Modificatie 4: S-6388, S-2116 met tussenliggende leiding.....	11
4 Resultaten Quick scan Flora- en faunawet.....	13
4.1 Beschermde soorten Flora- en faunawet	13
4.1.1 <i>Vogels</i>	14
4.1.2 <i>Vleermuizen</i>	14
4.1.3 <i>Overige zoogdieren</i>	14
4.1.4 <i>Reptielen, amfibieën en vissen</i>	14
4.1.5 <i>Ongewervelden</i>	15
4.1.6 <i>Planten</i>	15
5 Effectbeschrijving en gevolgen	16
5.1 Overzicht beschermde soorten	16
5.2 Effecten op in het plangebied aanwezige flora en fauna	16
5.3 Mitigerende maatregelen	17
5.3.1 <i>Broedvogels; mitigatie</i>	17
5.3.2 <i>Vleermuizen; mitigatie</i>	17
6 Conclusies en aanbevelingen.....	18
6.1 Conclusies	18
6.2 Aanbevelingen	19
Geraadpleegde bronnen.....	20

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

In opdracht van de Gasunie N.V. heeft de Antea Group een natuurtoets opgesteld ten behoeve van vier aanpassingen aan het gasleidingtracé in de omgeving van 's-Graveland en Hilversum. Modificatie 1 (S-6371) valt in de Gemeente Bussum, modificatie 2 (S-2148) in de Gemeente Wijdmeren en modificaties 3 en 4 (S-6387, S-6388 en S-2116) vallen in de Gemeente Hilversum; allen in de Provincie Noord-Holland. Modificaties 4 en 5 worden als één (nr. 4) modificatie gezien aangezien hier ook een tussenliggend leidingdeel bij opgenomen is en dus als 1 werk beschouwd kan worden.

De Gasunie is voornemens om een aantal aanpassingen aan haar leidingnetwerk te doen. Het betreft in deze gevallen aanpassingen aan schema's. Deze modificaties worden in deze natuurtoets beschreven.

figuur 1.1. Kaart met daarop de locatie van de vier modificaties aangegeven in rood. (Bron: Bing maps)

Vanuit de natuurwetgeving is bij ruimtelijke ingrepen de initiatiefnemer verplicht op de hoogte te zijn van mogelijk voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het plangebied, zodat hiermee rekening kan worden gehouden. De consequenties van de beoogde ruimtelijke ingreep zijn getoetst aan de bepalingen van de Flora- en faunawet.

Er worden voor deze aanpassingen bomen gekapt en er worden watergangen aangetast.

1.2 Flora- en faunawet

In de Flora- en faunawet wordt de bescherming van een groot aantal inheemse planten- en diersoorten geregeld. Deze wet is overal in Nederland van toepassing.

De voorgenomen ingrepen vallen onder het begrip 'ruimtelijke ontwikkeling' uit de Flora- en faunawet. Hiervoor geldt een algehele vrijstelling van de verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet voor algemene beschermde soorten (zogenaamde tabel 1 soorten, voor toelichting zie bijlage 1). Als er andere strenger beschermde soorten (zogenaamde tabel 2 of 3 soorten of broedvogels) voorkomen is

het noodzakelijk om te bepalen of deze schade ondervinden door de voorgenomen ingrepen. Indien dit het geval is, kan het noodzakelijk zijn om voor de betreffende soorten een ontheffing van de Flora- en faunawet aan te vragen.

Daarnaast geldt voor alle soorten, ook de niet beschermde soorten, de algemene zorgplicht. Deze zorgplicht houdt in dat de initiatiefnemer redelijkerwijs maatregelen neemt, dan wel redelijkerwijs handelingen met negatieve effecten achterwege laat, om schade aan plant- en diersoorten zoveel mogelijk te voorkomen of te beperken.

1.3 Doel van deze toetsing

Het doel van de voorliggende natuurtoets is om te bepalen of eventuele strijdigheden van de voorgenomen ingreep met de huidige Flora- en faunawet te verwachten zijn.

1.4 Werkwijze

Om eventuele strijdigheden van de plannen met de betreffende natuurwetgeving op te sporen dienen de volgende vragen te worden beantwoord:

- Welke wettelijk beschermde soorten komen in het plangebied voor, of worden hierin verwacht? Welke status hebben deze soorten?
- Welke invloed hebben de geplande ingrepen in het betreffende gebied op de (strikte) beschermde soorten?
- Voor welke soorten moet op welke locaties nader onderzoek uitgevoerd worden?
- Door welke maatregelen kunnen negatieve effecten op beschermde soorten worden voorkomen of verzacht?
- Welk vervolgtraject dient dan doorlopen te worden?
- Voor welke beschermde soorten moet een ontheffing aangevraagd worden?

Om bovenstaande vragen te beantwoorden zijn de volgende stappen doorlopen.

Stap 1. Bureaustudie

Op basis van literatuuronderzoek en verspreidingsatlassen is nagegaan welke wettelijk beschermde planten- of diersoorten in of nabij de planlocatie voorkomen. Dit is het eerste onderdeel van de Quick Scan. Samen met het veldbezoek vormt de bureaustudie het beeld van aangetroffen of verwachte soorten. Voor deze bureaustudie zijn ook de gegevens uit de NDFF geraadpleegd.

Stap 2. Veldbezoek

Na het bureauonderzoek is op 3 april 2015 (een zonnige, maar vrij koele dag, droog met een temperatuur rond de 10°C) door J. Melis, ecooloog van de Antea Group, een verkennend veldbezoek uitgevoerd aan de planlocaties en de directe omgeving ervan. Hierbij is, met betrekking tot de verzamelde gegevens van de bureaustudie, beoordeeld welke soorten daadwerkelijk in of nabij de planlocatie voor (kunnen) komen. Dit is het tweede onderdeel van de Quick Scan. Samen met de bureaustudie vormt het veldbezoek het beeld van aangetroffen of verwachte soorten.

Stap 3. Effectenonderzoek

Op basis van de beschrijving van de voorgenomen ingreep en de verzamelde gegevens van stap 1 en 2 zijn de (mogelijke) effecten (vernietiging, verstoring, versnippering biotoop) op de verwachte beschermde soorten en natuurstypen beschreven. Voor de verwachte negatieve effecten op de beschermde soorten worden mitigerende maatregelen voorgesteld.

Stap 4. Conclusies en advies

Op basis van stap 1 tot en met 3 zijn conclusies getrokken met betrekking tot eventuele overtredingen van verbodsbepalingen zoals genoemd in de Flora- en faunawet art. 75 en eventueel te nemen vervolgstappen.

1.5 Leeswijzer

Het eerste hoofdstuk behandelt de aanleiding, het doel en de werkwijze van deze natuurtoets. In het tweede hoofdstuk wordt een beschrijving van het wettelijk kader gegeven. In het derde hoofdstuk worden de deellocaties en de voorgenomen aanpassingen beschreven. In het vierde hoofdstuk wordt een inschatting gemaakt van het voorkomen van beschermde diersoorten. In het vijfde hoofdstuk worden de effecten van de voorgenomen ontwikkeling op de beschermde soorten beschreven. Op basis van voorgaande hoofdstukken worden in het zesde en laatste hoofdstuk conclusies getrokken en worden de te nemen vervolgstappen aangegeven. In bijlage 1 is een samenvatting van de Nederlandse natuurwetgeving te vinden.

2 Wettelijk kader natuurbescherming

Algemeen

De natuurwet- en regelgeving kent twee sporen, namelijk een soortgericht spoor (Flora- en faunawet) en een gebiedsgericht spoor (Ecologische Hoofdstructuur (NNN) en Natuurbeschermingswet 1998). De Flora- en faunawet richt zich op de bescherming van soorten en de NNN en Natuurbeschermingswet 1998 op de bescherming van gebieden. Met de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998 is de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn in nationale wetgeving geïmplementeerd.

Voor een uitgebreide algemene beschrijving van de Flora- en faunawet, Ecologische Hoofdstructuur en Natura 2000 wordt verwezen naar Bijlage 1.

Flora- en faunawet

Het doel van de Flora- en faunawet is het in stand houden van de inheemse flora en fauna. Vanuit deze wet is bij ruimtelijke ingrepen de initiatiefnemer verplicht op de hoogte te zijn van de mogelijk voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het projectgebied. De Flora- en faunawet gaat uit van het 'Nee, tenzij'-principe. Bepaalde handelingen, waaronder ruimtelijke ingrepen, waarbij beschermde soorten in het geding zijn, zijn slechts bij uitzondering en onder voorwaarden mogelijk.

Natura 2000

Natura 2000-gebieden, Beschermde Natuurmonumenten en wetlands zijn beschermd via de Natuurbeschermingswet 1998 en hebben derhalve een wettelijke status. In of in de nabijheid van de Natuurbeschermingswetgebieden geldt het 'Nee, tenzij'-principe. In principe zijn er geen ontwikkelingen toegestaan als deze ontwikkelingen de natuurlijke waarden van het gebied direct of indirect aantasten. Alle ruimtelijke ingrepen in Nederland dienen aan de ecologische wet- en regelgeving te worden getoetst. De wettelijke bescherming van natuurwaarden valt in grote lijnen uiteen in twee delen: gebiedsbescherming en soortbescherming. Gebiedsbescherming houdt in dat gebieden met belangrijke natuurwaarden wettelijk zijn beschermd. Het gaat hierbij om de Ecologische Hoofdstructuur (EHS), Natura 2000-gebieden, natuurreservaten en andere in bestemmingsplannen aangeduide natuurgebieden. De soortbescherming valt onder de Flora- en faunawet (zie bijlage 1).

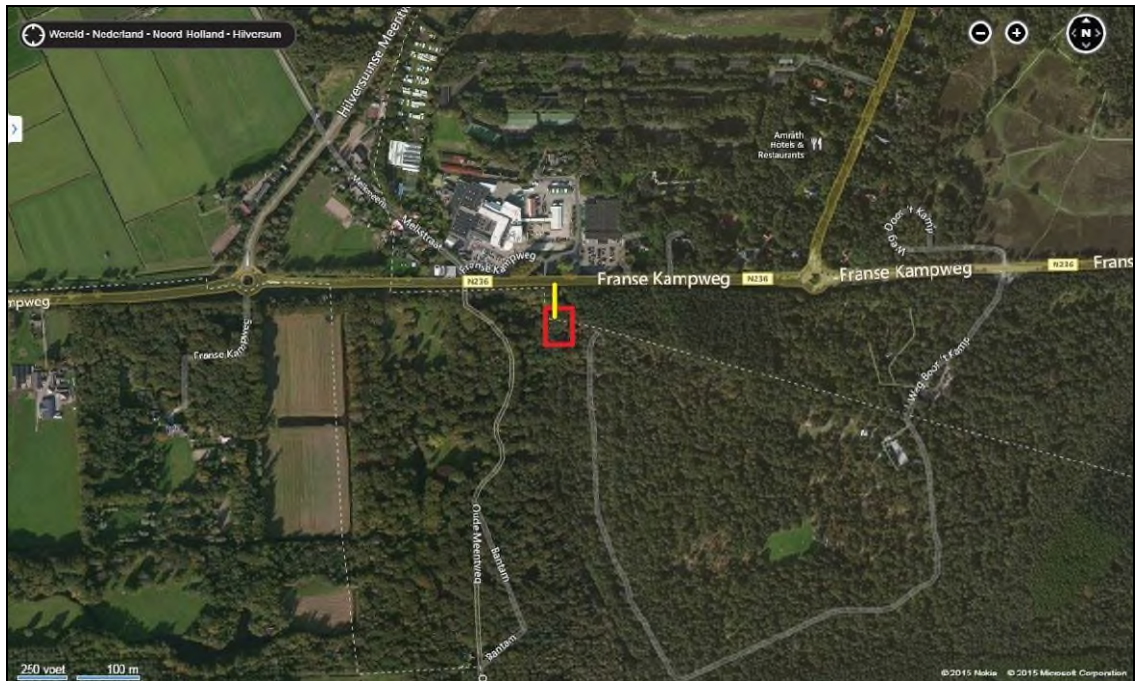
Ecologische hoofdstructuur (NNN)

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is de kern van het natuurbeleid. De NNN is in provinciale structuurvisies uitgewerkt en vastgelegd in de ruimtelijke verordening. Ruimtelijke plannen moeten hieraan worden getoetst. Natura 2000-gebieden, Beschermde Natuurmonumenten en wetlands zijn beschermd via de Natuurbeschermingswet 1998 en hebben derhalve een wettelijke status. In of in de nabijheid van de NNN en Natuurbeschermingswetgebieden geldt het 'Nee, tenzij'-principe. In principe zijn er geen ontwikkelingen toegestaan als deze ontwikkelingen de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied aantasten.

3 Beschrijving locaties en aanpassingen

Modificatie 1 valt in de Gemeente Bussum, modificatie 2 in de Gemeente Wijdemeeren en modificaties 3 en 4 vallen in de Gemeente Hilversum; allen in de Provincie Noord-Holland.

3.1 Modificatie 1: S-6371

figuur 3.1. Luchtfoto van modificatie 1, plangebied (rood), toegangsweg (geel). (Bron Bing maps)

figuur 3.2. Vanaf de bosingang; schema en bomen.

figuur 3.3. Vanaf de zuidzijde, bosingang achterin.

Omschrijving locatie 1

Modificatie 1 vindt plaats in de noord-zoom van het Goois Natuurreservaat Spanderswoud, in de Gemeente Bussum. Het dichte beukenbos heeft een vrij open ingang die toegang geeft tot enkele wandel-/fietspaden. Aan het begin, na ca. 30 meter liggen enkele schema's tussen beuken, Amerikaanse eiken en berken. In het bos ligt wat dood hout, maar dat valt buiten het plangebied. Dit recreatief gebruikte bos ligt binnen de NNN.

Aanpassing 1

De modificatie betreft het aanpassen van een schema. Hiervoor moet een deel van het bos vrijgemaakt worden. Hierop staan voornamelijk beuken, waaronder enkele met grote omvang. Er moeten ca. 5

grotere bomen gekapt worden waaronder Amerikaanse eik. De werkzaamheden worden in open ontgraving uitgevoerd. Er wordt een werkput gegraven en er wordt bemalen. Er worden geen watergangen drooggelegd. De toegangsweg loopt over het wandel-/fietspad vanaf Franse Kampweg te Bussum (zie figuur 3.1.). Na de werkzaamheden wordt het gebied zoveel mogelijk in oude staat hersteld. Het karakter van dit gebied wordt niet sterk veranderd door de maatregel, maar door de kap van enkele grotere bomen in het midden van de ingang van het bos wordt de ingang wel wat opener.

3.2 Modificatie 2: S-2148

figuur 3.4. Luchtfoto van modificatie 2, plangebied (rood), midden onder het GOS W148 Graveland. (Bron Bing maps)

figuur 3.5. GOS W148 Graveland.

figuur 3.6. Achterzijde GOS met de watergang.

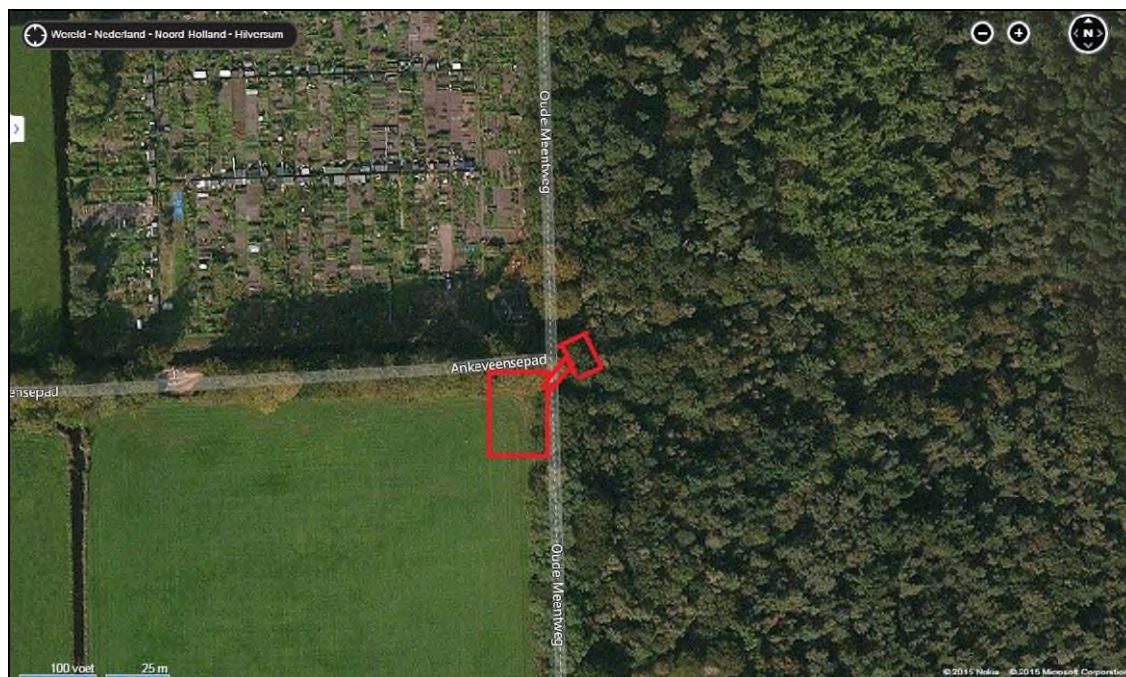
Omschrijving locatie 2

Deze modificatie vindt plaats aan de Koninginneweg in Kortenhoef in de Gemeente Wijdmeren. Het plangebied betreft een GOS-terrein met wat opslag aan de voorzijde, een grasland, een verruigd grasland achter het GOS en een ondiepe poldersloot. De watergang is lang niet gebaggerd en bevat slechts een ondiepe laag water.

Aanpassing 2

De modificatie betreft het aanpassen van een schema ter plaatse. De werkzaamheden worden in open ontgraving uitgevoerd. Er wordt een werkput gegraven en er wordt bemalen. Het GOS-gebouw wordt niet aangetast. Er wordt een watergang tijdelijk drooggelegd. Er worden geen bomen gekapt, maar wel wat opslag verwijderd. De toegang komt direct vanaf de Koninginneweg. Na de werkzaamheden wordt het gebied zoveel mogelijk in oude staat hersteld. Het karakter van dit gebied wordt niet blijvend veranderd door de maatregel.

3.3 Modificatie 3: S-6387

figuur 3.7. Luchtfoto van modificatie 3, plangebied (rood). (Bron Bing maps)

figuur 3.8. Grasland met boomwal.

figuur 3.9. Detail van de boomwal, schema rechts.

figuur 3.10. Noordoostelijk gebied; vanaf het schema.

figuur 3.11. Als 3.10 maar vanaf het westen.

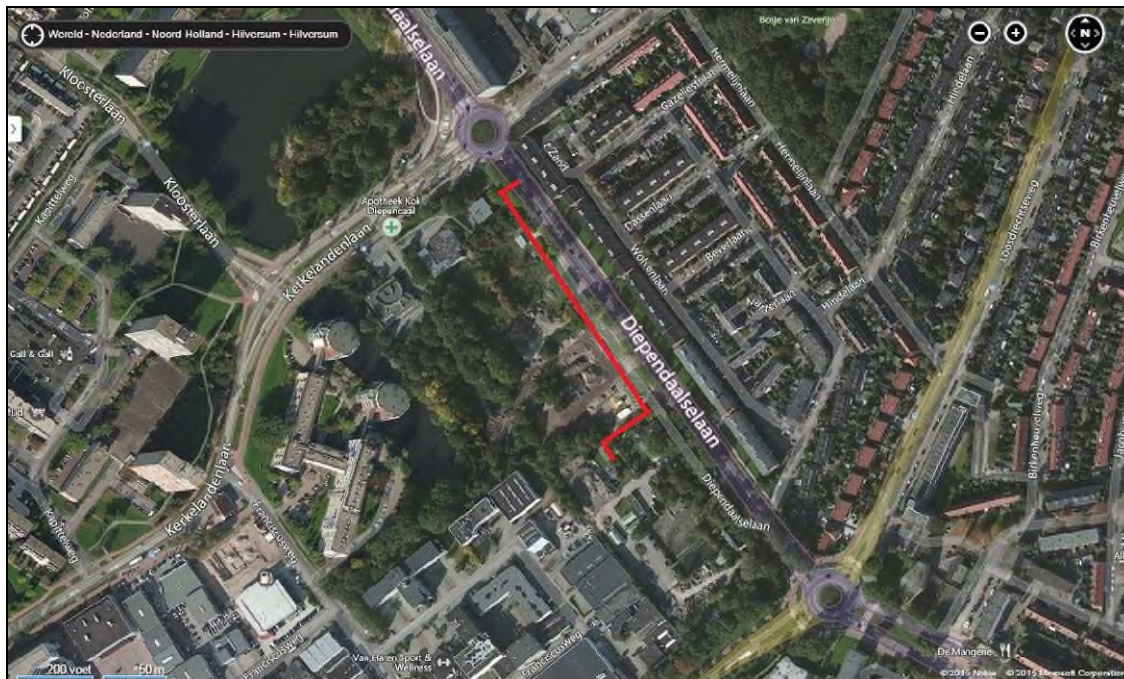
Omschrijving locatie 3

Modificatie 3 vindt plaats in de Gemeente Hilversum, aan de zuidwestzijde van het Goois Natuurreservaat Spanderswoud, ongeveer op de kruising van het Ankeveensepad en de Oude Meentweg. Het betreft een grasland, met daarnaast een boomwal met bomen en struiken (beuk, eik, hult, vlierbes en taxus). Achter de boomwal loopt de, voor auto's toegankelijke, Oude Meentweg naar een volkstuinencomplex. Daarnaast wordt de weg veel gebruikt door recreanten voor een bezoek aan het bos. Aan de oostzijde van de Oude Meentweg ligt ter hoogte van het schema een vrij open stuk van het bos.

Aanpassing 3

De modificatie betreft het aanpassen van een schema ter plaatse. De werkzaamheden worden in open ontgraving uitgevoerd. Er worden twee werkputten gegraven en er wordt bemalen. De houtwal wordt een meter breed afgegraven en de bomen op de leiding worden verwijderd. Er worden geen watergangen aangetast. Er wordt, aan de oostzijde van de Oude Meentweg, een gebied met opslag en enkele bomen geruimd. Na de werkzaamheden wordt het gebied zoveel mogelijk in oude staat hersteld. Het karakter van dit gebied wordt niet ernstig veranderd door de maatregel.

3.4 Modificatie 4: S-6388, S-2116 met tussenliggende leiding

figuur 3.12. Luchtfoto van modificatie 4, tracé (rood). (Bron Bing maps)

figuur 3.13. Start tracé, plataan die gekapt wordt.

figuur 3.14. Vervolg naar het zuidwesten, bouwkeet.

figuur 3.15. Grastalud naast groentetuin/parkgebied.

figuur 3.16. Locatie als 3.15, maar naar het zuidoosten.

figuur 3.17. Struweel bij Depot Jacob van Campenlaan.

figuur 3.18. Verruigd, zanderige grasrand bij parallelweg.

figuur 3.19. Toegangsweg GOS

figuur 3.20. Einde tracé, GOS W116 Hilversum.

Omschrijving locatie 4

Deze modificatie vindt plaats in Hilversum, aan de zuidwestzijde van de Diependaalselaan. Het tracé loopt vanaf de kruising met de Kerkelandelaan en begint in het perk bij de dierenartsenpraktijk. Vervolgens loopt het tracé ten westen van de parallelweg van de Diependaalselaan door verruigd braakliggend grasland, met opslag van vele soorten aangeplante bomen en struiken. Het tracé passeert de ingang van een materiaaldepot van de gemeente en komt het uiteindelijk over een verhard pad uit bij het GOS W116 Hilversum.

Aanpassing 4

Deze modificatie betreft het aanleggen van een nieuwe leiding. De werkzaamheden worden in open ontgraving uitgevoerd. Hiervoor wordt een volledig tracé vrijgemaakt. Het GOS-gebouw wordt niet aangetast. Er wordt, indien noodzakelijk, bemalen. Er worden geen watergangen aangetast. Op het tracé (breedte ca. 20 meter) worden alle bomen gekapt en worden alle struiken verwijderd. Na de werkzaamheden wordt het gebied zoveel mogelijk, met uitzondering van de gekapte bomen, in oude staat hersteld. Het karakter van dit gebied wordt deels veranderd door de maatregel.

4 Resultaten Quick scan Flora- en faunawet

4.1 Beschermde soorten Flora- en faunawet

figuur 4.1. NDFF-gegevens van de modificaties 1 t/m 3 (zwarte cirkels), uitgezonderd vogels. (Bron NDFF & QGIS)

figuur 4.2. NDFF-gegevens van de modificaties 4 (zwarte lijn), uitgezonderd vogels. (Bron NDFF & QGIS)

Op basis van de gegevens van de bureaustudie, de aanwezige biotoop en ecologische expertise is een inschatting gemaakt met betrekking tot het (mogelijk) voorkomen van beschermde planten- en diersoorten. Er werden beschermde soorten binnen het plangebied aangetroffen en er worden tevens meer beschermde soorten in het plangebied verwacht.

4.1.1 Vogels

Er zijn tijdens het veldbezoek geen jaarrond beschermde nesten aangetroffen. Er zijn tijdens het veldbezoek geen holtes aangetroffen die geschikt zijn voor spechten. Tijdens het veldbezoek zijn op de meeste locaties alleen algemene soorten waargenomen zoals zwarte kraai, ekster, kauw, gaai, meeuw, merel, huismus, tjiftjaf, koolmees, waterhoen, meerkoet, wilde eend, knobbelzwaan, nijlgans, grauwe gans en blauwe reiger. In het bos zijn groene- en grote bonte specht gehoord en de grote bonte specht is ook gezien bij modificatie 3. In de NDFF zijn op de werklocaties geen beschermde soorten bekend, echter voor broedende vogels van elk soort geldt algemene bescherming.

4.1.2 Vleermuizen

Bij de GOS-gebouwen (gebouwd met een spouwmuur), die mogelijk verbouwd worden, zijn mogelijkheden aanwezig voor vleermuizen om binnen te komen. Er zijn potentiële ingangen gevonden; bij modificatie 2 met name aan de achterkant van het gebouw. Uit de omgeving zijn gewone dwergvleermuizen op meerdere locaties in de directe omgeving bekend in de NDFF. In de bomen die volgens de planning gekapt worden bij modificaties 1, 3 en 4 zijn geen geschikte holtes voor vleermuizen waargenomen, maar deze bomen kunnen wel onderdeel zijn van een vliegroute of foerageergebied voor vleermuizen. Er kunnen daarnaast zich vliegroutes van vleermuizen bevinden langs het water voor het GOS (modificatie 2), langs overige bomen (alle modificaties) en langs naastliggende gebouwen (modificaties 2 en 4). Graslanden, bosgebieden en watergangen kunnen als foerageergebied gebruikt worden door vleermuizen. In het bosgebied zijn rosse vleermuis en ruige dwergvleermuis bekend.

4.1.3 Overige zoogdieren

Tijdens het veldbezoek zijn aangetroffen: sporen van vos, mol, ree, konijn en muizen. Algemene soorten als egel, de verschillende soorten muizen, en kleine roofdieren, zoals hermelijn, wezel en bunzing, kunnen in alle deelgebieden verwacht worden. Vanuit de NDFF (zie figuur 4.1.) is de aanwezigheid bekend van eekhoorn (F&f-wet tabel 2) en boommarter (F&f-wet tabel 3), en zelfs das (F&f-wet tabel 3) in het Spanderswoud. Maar deze soorten hebben geen verblijfplaats (nest/holte/burcht) binnen de plangebieden. Overige zwaarder beschermde zoogdieren worden niet verwacht.

4.1.4 Reptielen, amfibieën en vissen

Reptielen

In de NDFF is melding gemaakt van de aanwezigheid van de ringslang (F&f-wet tabel 3) in de omgeving van modificaties 1 t/m 3. De plangebieden bieden echter geen geschikt habitat voor een verblijf. Overige zwaarder beschermde reptielen worden niet in de plangebieden verwacht.

Amfibieën

In de NDFF is melding gemaakt van de aanwezigheid van de kamsalamander (F&f-wet tabel 3) in de omgeving van modificatie 1. Het plangebied biedt echter geen geschikt habitat voor de soort. Overige zwaarder beschermde amfibieën worden niet in de plangebieden verwacht.

Vissen

De watergang bij modificaties 2 is tijdens het veldbezoek bemonsterd met een RAVON-schepnet. Er werd in de nabijheid van het GOS niets gevangen. De watergang is volledig gevuld met sediment van gevallen blad, afval en bagger. Naast een dun laagje water biedt deze watergang geen geschikt habitat voor (beschermde) vissoorten. De in de NDFF uit de omgeving bekende bittervoorn en kleine modderkruiper worden hier dan ook niet verwacht.

4.1.5 *Ongewervelden*

In de plangebieden is geen geschikt habitat aangetroffen voor beschermde ongewervelden. In de NDFF is geen melding bekend van beschermde ongewervelden nabij de plangebieden. Beschermde ongewervelden worden niet verwacht op de locaties waar werkzaamheden zijn voorzien.

4.1.6 *Planten*

In de plangebieden is geen geschikt habitat aangetroffen voor beschermde vaatplanten. In de NDFF is geen melding bekend van beschermde vaatplanten nabij de plangebieden. Beschermde vaatplanten worden niet verwacht op de locaties waar werkzaamheden zijn voorzien.

5 Effectbeschrijving en gevolgen

5.1 Overzicht beschermde soorten

In onderstaand overzicht worden de aangetroffen en potentieel aanwezige beschermde soorten en hun beschermingsstatus (voor betekenis zie bijlage) binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden samengevat. In de Flora- en faunawet zijn vooral vaste verblijfplaatsen (voortplantingslocaties zoals nesten, holen, kraamkolonies etc.) van belang, maar ook de functionele leefomgeving die vaste verblijfplaatsen in stand houdt. In dit overzicht zijn dan ook alleen de soorten opgenomen, waarvoor het plangebied onderdeel vormt van hun leefgebied en/of levenscyclus en de geplande ontwikkeling mogelijk van negatieve invloed is.

Tabel 4.1: Overzicht van aangetroffen en potentieel voorkomende zwaarder beschermde flora en fauna in het plangebied.
 Beschermingsstatus Flora- en faunawet: T2 = Tabel 2: Middelzwaar beschermd, T3 = Tabel 3: Zwaar beschermd

Soortgroep	Soort	Aanwezig	Potentieel voorkomend	T2	T3	Mitigatie/Nader onderzoek
Broedvogels	Alle	-	x			Mitigatie
Vleermuizen	Alle	-	x		X	Mitigatie

5.2 Effecten op in het plangebied aanwezige flora en fauna

Broedvogels

De werkzaamheden vinden deels plaats in de buurt van bomen en kunnen derhalve verstoring opleveren voor broedende vogels, zoals spechten, eksters en merels, in de laanbomen. In de slootranden bij modificatie 2 kunnen vogels als knobbelzwaan, wilde eend en meerkoet tot broeden komen. Op de graslanden van modificatie 3 kunnen weidevogels worden verwacht zoals Kievit, grutto, wulp, tureluur en schollekster.

Bij de uitvoering moet rekening worden gehouden met broedvogels. Alle broedvogels in Nederland zijn tijdens hun broedseizoen beschermd; hun nesten en legsels mogen niet worden verstoord of vernield. Hiervoor kan in principe ook geen ontheffing worden verkregen.

Het broedseizoen loopt ongeveer van half maart tot half juli, maar dit is afhankelijk van het weer en de soort; de houtduif broedt bijvoorbeeld later. De Flora- en faunawet schrijft geen datumgrenzen voor, de genoemde data zijn globaal. Ieder broedgeval is beschermd, dus indien blijkt dat er een vogel aan het broeden is, ook buiten het broedseizoen, dan moet gewacht worden totdat deze hiermee klaar is en uit eigen beweging is vertrokken.

Indien men vóór het broedseizoen begonnen is met de werkzaamheden en redelijkerwijs kan worden aangenomen dat door deze werkzaamheden geen vogels tot broeden zijn gekomen, dan is het toegestaan om in het broedseizoen door te werken. Als de werkzaamheden in het broedseizoen uitgevoerd worden dient men met mitigerende maatregelen het broeden van vogels op of nabij de werklocaties te voorkomen. Deze maatregelen gelden voor alle modificaties en staan omschreven in paragraaf 5.3.1.

Vleermuizen

De GOS-gebouwen worden niet aangetast, waardoor gebouwbewonende soorten vleermuizen geen hinder ondervinden in de vorm van het verstoren en/of aantasten van een verblijfplaats. Vleermuizen oriënteren zich in het landschap door zich te laten leiden door lijnvormige elementen, zoals watergangen, bomenrijen en houtwallen. Het aantasten van de potentiële vliegroute door het verwijderen van de bomen bij modificaties 1, 3 en 4 zal mogelijk verstoring opleveren. Maar de bomen rond deze modificaties achter de te kappen bomen bieden een acceptabel alternatief als vliegroute. Het

planten van vervangende bomen in het open gekapte gebied is wel te adviseren. Er moet tijdens de werkzaamheden rekening gehouden worden met lichtoverlast op foerageergebieden en vliegroutes. Deze maatregelen gelden voor alle modificaties en staan omschreven in paragraaf 5.3.2.

5.3 Mitigerende maatregelen

5.3.1 Broedvogels; mitigatie

Indien de werkzaamheden buiten het broedseizoen worden uitgevoerd hoeft geen rekening gehouden te worden met mitigerende maatregelen ten behoeve van vogels. Als de werkzaamheden toch in het broedseizoen uitgevoerd moeten worden dient men met mitigerende maatregelen het broeden van vogels op of nabij de werklocaties te voorkomen.

Als er toch vogels in het plangebied broeden, kunnen de werkzaamheden ter plaatse geen doorgang vinden tot dat de jongen zijn uitgevlogen. Voor de wet is er geen verschil tussen broedvogels gemaakt. Alle broedvogels zijn beschermd gedurende de voortplantingsperiode. Het is niet mogelijk om een ontheffing te verkrijgen voor het verstoren en verjagen van broedende vogels. Wel is het toegestaan om maatregelen te nemen waarmee het gebied tijdelijk ongeschikt wordt als broedgebied voor vogels.

Om verstoring zoveel mogelijk te beperken worden de volgende maatregelen voorgesteld:

1. Werken buiten het broedseizoen; of als dit vanwege de werkzaamheden onmogelijk is;
2. Het werkterrein (schema's en eventuele toegangswegen) en ruime omgeving hiervan benodigd voor de werkzaamheden ruim voor het broedseizoen ongeschikt maken en houden voor broedende vogels, d.m.v. kort maaien, en het plaatsen van vlaggen en linten.
3. Om gewinning te voorkomen; waterkanten maaien, zodat de vegetatie zeer kort is, ruim voor het broedseizoen. Daarna dient dit te worden onderhouden omdat het gebied anders weer geschikt wordt.

Als toch broedgevallen optreden, dient bij het uitvoeren van de werkzaamheden zoveel afstand gehouden te worden, dat geen verstoring op treedt. Deze afstand wordt door een ter zake kundige ecooloog vastgesteld.

5.3.2 Vleermuizen; mitigatie

De gehele omgeving kan in gebruik zijn als foerageergebied voor vleermuizen. De bomenrijen kunnen door vleermuizen gebruikt worden als vliegroute. De watergangen kunnen door vleermuizen gebruikt worden als vliegroute en foerageergebied. Er moet tijdens de werkzaamheden rekening gehouden worden met lichtoverlast op potentiële verblijfplaatsen, foerageergebieden en vliegroutes.

Om verstoring zoveel mogelijk te beperken wordt de volgende maatregel voorgesteld:

1. lichtoverlast in de buurt van mogelijke foerageergebieden en vliegroutes moet worden voorkomen door het licht weg te draaien van de als potentiële foerageergebieden of vliegroutes aangemerkte elementen binnen het tracé (boomwallen en waterpartijen).

6 Conclusies en aanbevelingen

6.1 Conclusies

Flora- en faunawet algemeen

Voor de werkzaamheden worden meerdere bomen gekapt (modificatie 1, 2 en 4). Er wordt één watergang aangetast (modificatie 2). De voorgenomen werkzaamheden ten behoeve van de aanpassingen zijn, op de kap van bomen na, tijdelijk van aard en hebben een beperkt karakter. Het karakter van de gebieden wordt er niet sterk door veranderd.

Indien de werkzaamheden in het vogelbroedseizoen plaatsvinden zijn er mitigerende maatregelen van toepassing voor broedvogels, welke in het broedseizoen eventueel begeleid moeten worden door een ter zake kundige ecooloog. Er zijn mitigerende maatregelen van toepassing ter voorkoming van lichtoverlast op vleermuizen.

De natuur is onvoorspelbaar. In het kader van de zorgplicht moet altijd rekening gehouden worden met onverwacht aanwezige soorten als ringslang, kamsalamander, vissen en amfibieën. Bij ontdekking hiervan kan ecologische begeleiding hierbij noodzakelijk zijn.

Natuurbeschermingswet

De plangebieden van de modificatie liggen allemaal in de omgeving van het Natura2000 gebied "Oostelijke vechtplassen". De afstanden van modificaties tot het Natura2000 gebied zijn respectievelijk ca. 1.500 meter (modificatie 1), ca. 550 meter (modificatie 2), ca. 1.800 meter (modificatie 3) en ca. 1.800 meter (modificatie 4). Alle modificaties zijn beperkt en hebben alleen zeer plaatselijke effecten. Voor de geplande aanpassingen is een voortoetsing aan de Natuurbeschermingswet daarom niet aan de orde.

Ecologische hoofdstructuur (NNN)

De modificatie 2 bevindt zich in twee Nationale Landschappen; de Nieuwe Hollandse Waterlinie en het Groene Hart. Modificaties 1 en 3 liggen in de Ecologische hoofdstructuur. De Provincie Noord-Holland zal voor modificaties 1 en 3 benaderd moeten worden of zij een toetsing aan de NNN noodzakelijk achten. De plangebieden van modificaties 2 en 4 liggen niet in de Ecologische Hoofdstructuur. Voor deze geplande modificaties is een toetsing aan de NNN niet benodigd.

figuur 6.1. NNN (in groen) en modificaties 1 t/m 3. (Bron synbios en Bing maps)

6.2 Aanbevelingen

Voor de modificatie 1 en 3 contact zoeken met de Provincie Noord-Holland en afstemmen of er een toetsing aan de NNN benodigd is.

Omgevingsvergunningen aanvragen bij de Gemeente Bussum (modificatie 1) en de Gemeente Hilversum (modificaties 3 en 4) voor de kap van de bomen.

De mitigerende maatregelen voor vleermuizen in paragraaf 5.3.2 moeten uitgevoerd worden.

Indien de werkzaamheden in het broedseizoen komen te vallen, moeten de mitigerende maatregelen voor vogels uit paragraaf 5.3.1., inclusief ecologische begeleiding, uitgevoerd worden.

De zorgplicht geldt altijd.

Heerenveen, mei 2015
Antea Group

Geraadpleegde bronnen

Boeken

- Herder, J. E., J. Kranenbarg, D.M. Hoogetboom, J. Hamers, & K. Dekker (red.), 2012. Atlas van de Noord-Hollandse vissen. Landschap Noord-Holland, Heiloo en Stichting RAVON, Nijmegen.
- Scharringa, C.J.G., K. Scharringa, W. Ruitenbeek, P.J. Zomerdiijk (red.), 2010. Atlas van de Noord-Hollandse broedvogels. Landschap Noord-Holland, Heiloo en Stichting RAVON, Nijmegen.
- Hoogetboom, D. 2011. Verspreidingsatlas van de Zoogdieren van Noord-Holland. Zoogdierverseniging, Nijmegen.
- SOVON Vogelonderzoek Nederland 2002. Atlas van de Nederlandse broedvogels 1998-2000. SOVON, Naturalis, KNNV Uitgeverij & EIS-Nederland, Leiden.
- Creemers, Raymond C.M. & Jeroen J.C.W. van Delft, 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. RAVON, Naturalis, KNNV Uitgeverij & EIS-Nederland, Leiden.
- FLORON 2011. Nieuwe Atlas van de Nederlandse flora. Stichting FLORON, Nijmegen.

Extra toegevoegd

- Goedgekeurde Gedragscode Flora- en faunawet voor waterschappen, versie 6 februari 2012
- Vleermuisprotocol_2013_27_maart_2013, Netwerk Groene Bureaus (NGB)

Beschermde gebieden

- Google Earth
- www.bing.com
- www.synbiosys.alterra.nl/natura2000

Verspreiding en informatie

- Nationale Database Flora en Fauna (NDFF)
- www.vissenatlas.nl
- www.ravon.nl
- www.zoogdieratlas.nl
- www.nederlandsesoorten.nl
- www.rijksoverheid.nl
- www.telmeel.nl
- www.waarneming.nl
- www.zoogdierverseniging.nl
- www.vleermuis.net
- www.vleermuizenindestad.nl
- www.dasenboom.nl
- www.rvo.nl

Bijlage 1: Wettelijk kader

Flora- en faunawet

Hierna volgt een algemene beschrijving van de Flora- en faunawet.

Algemeen Flora- en faunawet

Het doel van de Flora- en faunawet is het in stand houden van de inheemse flora en fauna. Vanuit deze wet is bij ruimtelijke ingrepen de initiatiefnemer verplicht op de hoogte te zijn van de mogelijk voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het projectgebied. Het uitgangspunt van de wet is dat geen schade mag worden gedaan aan beschermde soorten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het 'nee, tenzij' – principe). Bepaalde handelingen, waaronder ruimtelijke ingrepen, waarbij beschermde soorten in het geding zijn, zijn slechts bij uitzondering en onder voorwaarden mogelijk.

Onder bepaalde voorwaarden geldt een algemene vrijstelling of een ontheffingsplicht van de verbodsbepalingen in de Flora- en faunawet. Welke voorwaarden verbonden zijn aan de vrijstelling of ontheffing hangt af van de dier- of plantensoorten die voorkomen in het onderzoeksgebied. Hiertoe worden verschillende beschermingsregimes onderscheiden:

- Soorten van tabel 1 – algemene soorten – lichtste beschermingsregime;
- Soorten van tabel 2 – overige soorten – middelste beschermingsregime;
- Soorten van tabel 3 – genoemd in bijlage IV van de Habitatrichtlijn en in bijlage 1 van de AMvB – zwaarste beschermingsregime.

Algemene vrijstelling

Voor tabel 1-soorten geldt voor ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling van de verbodsbepalingen in de wet (art. 8 t/m 12) en is derhalve geen ontheffing nodig.

Vrijstelling onder gedragscode

Voor tabel 2-soorten geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen in de wet (art. 8 t/m 12) als wordt gewerkt volgens een goedgekeurde gedragscode. De goedgekeurde gedragscodes staan vermeld op de website van het Ministerie van EZ (www.drloket.nl). Voor de meeste activiteiten zijn er inmiddels gedragscodes goedgekeurd. De kans is groot dat de voorgenomen activiteit kan worden uitgevoerd onder één van de vele goedgekeurde gedragscodes.

Ontheffing tabel 2 en 3

Als er niet kan worden gewerkt onder een geldige gedragscode, is voor tabel 2-soorten alsnog een ontheffing nodig om toestemming te hebben voor het overtreden van de verbodsbepalingen in de wet. Ook voor tabel 3-soorten geldt een ontheffingsplicht.

Ingrepen waarbij de verbodsbepalingen worden overtreden moeten ter goedkeuring worden voorgelegd aan RVO.nl door middel van een ontheffingsaanvraag, vergezeld van een overzicht van mitigerende of compenserende maatregelen om effecten tegen te gaan. Wanneer mitigerende maatregelen voldoende worden geacht om effect voorafgaand aan de ingreep te voorkomen, krijg u bericht terug in de vorm van een 'positieve afwijzing' van uw ontheffingsaanvraag. Dit betekent dat u uw werkzaamheden mag uitvoeren, mits zij precies volgens het mitigatieplan worden uitgevoerd. Op deze manier worden overtredingen van de Flora- en faunawet voorkomen. Als de mitigerende of compenserende maatregelen (tijdelijke) effecten niet kunnen voorkomen en de gunstige staat van instandhouding niet in het geding komt, dan wordt een ontheffing verleend.

Habitatrichtlijn Bijlage IV-soorten

Sinds augustus 2009 is door een uitspraak van de Raad van State bepaald dat er volgens de Europese Habitatrichtlijn geen ontheffing meer verleend mag worden voor het vernietigen van vaste verblijfplaatsen van bijlage IV-soorten met als wettelijk belang ruimtelijke ingrepen. Een ontheffing voor ruimtelijke ingrepen is alleen mogelijk onder de volgende wettelijk belangen:

- Bescherming van flora en fauna;

- Volksgezondheid of openbare veiligheid;
- Dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

Voor de meeste ruimtelijke projecten betekend dit dat een ontheffing voor Habitatrichtlijn Bijlage IV-soorten alleen kan worden aangevraagd onder dwingende redenen van groot openbaar belang. Dit belang moet worden onderbouwd om het groot openbaar belang aan te tonen. Een groot openbaar belang is een belang op regionale of nationale schaal. Vaak is de verwijzing naar een regionale structuurvisie voldoende.

Vogels

Vogels zijn niet opgenomen in tabel 1 tot en met 3. Alle vogels zijn in het broedseizoen gelijk beschermd. De bescherming van vogels is hoofdzakelijk gericht op de bescherming van de nesten. Daarbij wordt wel een onderscheid gemaakt in nesten die jaarrond zijn beschermd (Categorie 1 tot en met 4-vogelsoorten), nesten die alleen jaarrond zijn beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen (Categorie 5-vogelsoorten) en nesten die niet jaarrond zijn beschermd (overige vogelsoorten).

Sinds augustus 2009 is door een uitspraak van de Raad van State bepaald dat er volgens de Europese Vogelrichtlijn geen ontheffing meer verleend mag worden voor het vernietigen van vaste verblijfplaatsen van vogels met als wettelijk belang ruimtelijke ingrepen of dwingende redenen van groot openbaar belang. Om ruimtelijke ontwikkelingen toch uit te kunnen voeren, moeten mitigerende maatregelen worden genomen om effecten vooraf te voorkomen. Om zeker te zijn van de juiste maatregelen is het aan te bevelen om de maatregelen voor te leggen aan het Ministerie van EZ door het indienen van een ontheffingsaanvraag. Hoewel een ontheffing voor vogels in de meeste gevallen niet kan worden afgegeven, geeft de Minister in haar besluit aan of de maatregelen voldoende zijn (positieve afwijzing).

Zorgplicht

In de Flora- en faunawet is een zorgplicht opgenomen. Deze zorgplicht houdt in dat planten en dieren niet onnodig vernield/gedood of verstoord mogen worden. Dit betekent dat handelingen (of het nalaten hiervan) waarvan men weet, of redelijkerwijs kan vermoeden, dat ze nadelig zijn voor planten en/of dieren niet mogen worden uitgevoerd. Wanneer dergelijke handelingen toch uitgevoerd moeten worden, moeten maatregelen, voor zover dit in redelijkheid kan, worden genomen om de nadelige gevolgen te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Er dient bijvoorbeeld zo gewerkt te worden dat dieren kunnen ontsnappen en het kan nodig zijn om soorten te verplaatsen (bijvoorbeeld planten en amfibieën). Deze algemene zorgplicht geldt voor elke soort en elk individu in Nederland.

Procedure ontheffingsaanvraag

Voor soorten van tabel 1 geldt een vrijstelling. U hoeft geen ontheffing van de Flora- en faunawet aan te vragen, maar u moet wel de zorgplicht nakomen.

Voor soorten van tabel 2 geldt dat als u kunt werken volgens een goedgekeurde gedragscode er een vrijstelling geldt. U hoeft geen ontheffing van de Flora- en faunawet aan te vragen, maar u moet uw activiteiten aantoonbaar uitvoeren zoals in de gedragscode staat. Tevens blijft de zorgplicht gelden.

Indien u niet kunt werken volgens een gedragscode, maar u kunt maatregelen nemen om de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats te garanderen (zogenoemde mitigerende maatregelen), dan hoeft u ook geen ontheffing van de Flora- en faunawet aan te vragen. Wilt u zeker weten of uw mitigerende maatregelen voldoende zijn, en er inderdaad geen ontheffing nodig is? Vraag dan een ontheffing aan om uw maatregelen goed te keuren.

Indien beschermde soorten van tabel 3 zijn aangetroffen in het plangebied, dan is mogelijk een ontheffingsaanvraag noodzakelijk. Net als voor tabel 2-soorten geldt dat als u maatregelen kunt nemen om de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats te garanderen

(zogenoemde mitigerende maatregelen), u geen ontheffing van de Flora- en faunawet hoeft aan te vragen. U kunt uw mitigatieplan voorleggen bij RVO.nl voor goedkeuring.

Voor soorten van bijlage IV van de Habitatrichtlijn (die ook onder de tabel 3-soorten van de Flora- en faunawet vallen) is het niet langer mogelijk ontheffing aan te vragen op grond van ruimtelijke ontwikkelingen. Dat zelfde geldt voor vogelsoorten. Zie bijlage 1 Flora- en faunawet voor een beschrijving van de te volgen procedure voor deze soorten.

Indien u geen mitigerende maatregelen kunt nemen, dan dient een ontheffing te worden aangevraagd bij RVO.nl van het ministerie van Economische Zaken. Voor de ontheffingsaanvraag is het noodzakelijk te weten welke soorten aanwezig zijn, zodat gerichte mitigerende maatregelen kunnen worden getroffen. RVO.nl zal, indien het akkoord is met het aangeleverde stappenplan waarin de aanpak voor mitigatie beschreven wordt, een zogenoemde 'verklaring van geen bedenkingen' (vvgb) afgeven. Daarmee zegt zij in feite dat een ontheffing niet noodzakelijk is wanneer men zich bij de uitvoering houdt aan het opgestelde stappenplan.

Wanneer gesloopt of gekapt wordt zonder vervolgonderzoek te laten plaatsvinden, en er blijken beschermde soorten aanwezig te zijn, dan wordt de Flora- en faunawet overtreden. Dit is een economisch delict waar boetes aan verbonden zijn.

Onderzoek naar vleermuizen duurt ongeveer 6 maanden. Indien het onderzoek over de winterperiode heen getrokken moet worden, kan het langer duren. Onderzoek naar andere soortgroepen kan vaak sneller (met 1 of 2 bezoeken) afgerond worden. De doorlooptijd van een ontheffingsaanvraag bij RVO.nl bedraagt doorgaans 6 weken tot 4 maanden.

Een vleermuisonderzoek is circa drie jaar geldig. Indien de werkzaamheden niet binnen drie jaar hebben plaatsgevonden, dan moet opnieuw onderzoek worden uitgevoerd.

Wabo

Vanaf 1 oktober 2010 is voor ruimtelijke ontwikkelingen de Wabo (Wet algemene bepalingen omgevingsrecht) in werking getreden. Dit houdt in dat de benodigde vergunningen en ontheffingen, dus ook die ten aanzien van de Flora- en faunawet en Natuurbeschermingswet, in de meeste gevallen via een omgevingsvergunning gaan lopen. De aanvraag voor de omgevingsvergunning wordt ingediend bij de betreffende gemeente en vervolgens door de gemeente ter beoordeling voorgelegd aan het Ministerie van Economische Zaken (voormalig Ministerie van EL&I). Het Ministerie van EZ geeft bij goedkeuring een vvgb (verklaring van geen bedenkingen) af. Deze vvgb vervangt de huidige ontheffing Flora- en faunawet.

De grootste veranderingen in het nieuwe systeem zijn dat:

1. het Ministerie van EZ geen direct contact meer met de aanvrager heeft;
2. de gemeente verantwoordelijk is voor toezicht en handhaving van de vvgb in de omgevingsvergunning.

Het doel van deze herstructurering is het versnellen en vergemakkelijken van de procedure.

Ecologische Hoofdstructuur

Hierna volgt een algemene beschrijving van het Natuur Netwerk Nederland.

Algemeen Ecologische hoofdstructuur

De Nederlandse natuur staat steeds meer onder druk, bijvoorbeeld door huizenbouw, aanleg van wegen en industrie. Toch leeft bij veel Nederlanders de wens om natuurgebieden in de buurt te hebben. Natuur geeft rust en biedt ruimte voor recreatie.

De overheid heeft daarom extra geld uitgetrokken om de Nederlandse natuur te beschermen en verder te ontwikkelen. Door nieuwe natuur te ontwikkelen, kunnen natuurgebieden met elkaar worden verbonden. Zo kunnen planten zich over verschillende natuurgebieden verspreiden en dieren van het ene naar het andere gebied gaan. Het totaal van al deze gebieden en de verbindingen ertussen vormt het Natuur Netwerk Nederland (NNN) van Nederland.

In de NNN liggen de twintig Nationale Parken die Nederland kent. Ze hebben gezamenlijk een oppervlakte van 123.000 ha. Ongeveer 45% van alle hectares NNN op het land is ook Natura 2000-gebied.

De term NNN werd in 1990 geïntroduceerd in het Natuurbeleidsplan (NBP) van het toenmalige ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV).

Netwerk van gebieden

De NNN is een netwerk van gebieden in Nederland waar de natuur voorrang heeft. Het netwerk helpt voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat natuurgebieden hun waarde verliezen. De NNN kan worden gezien als de ruggengraat van de Nederlandse natuur.

De NNN bestaat uit:

- bestaande natuurgebieden, reservaten, natuurontwikkelingsgebieden en zogenaamde robuuste verbindingen;
- landbouwgebieden met mogelijkheden voor agrarisch natuurbeheer (beheergebieden);
- grote wateren (zoals de kustzone van de Noordzee, het IJsselmeer en de Waddenzee).

De NNN is een plan in uitvoering en moet in 2018 klaar zijn.

Natuurbeschermingswet 1998

Hierna volgt een algemene beschrijving van de Natuurbeschermingswet.

Algemeen Natuurbeschermingswet

Nederland kreeg in 1967 voor het eerst een Natuurbeschermingswet. Deze wet maakte het mogelijk om natuurgebieden en soorten te beschermen.

Op den duur voldeed de wet niet meer aan de eisen die internationale verdragen en Europese verordeningen stellen aan natuurbescherming. Daarom is in 1998 een nieuwe Natuurbeschermingswet gemaakt die alleen gericht is op gebiedsbescherming. De bescherming van soorten is geregeld in de Flora- en faunawet.

De Natuurbeschermingswet 1998 is op 1 oktober 2005 gewijzigd. Sindsdien zijn de bepalingen vanuit de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn in de Natuurbeschermingswet verwerkt.

Beschermde gebieden

De volgende gebieden worden aangewezen en beschermd op grond van de Natuurbeschermingswet:

- Natura 2000-gebieden (Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebieden);
- beschermde natuurmonumenten;
- wetlands.

Voor activiteiten of projecten die schadelijk zijn voor de beschermde natuur, geldt een vergunningplicht.

Hierdoor is in Nederland een zorgvuldige afweging gegarandeerd bij projecten die gevolgen kunnen hebben voor natuurgebieden. Meestal verlenen de provincies de vergunningen, maar soms doet het Ministerie van Economische Zaken dit.

Bestaand gebruik

Op 1 februari 2009 is de wet opnieuw gewijzigd. De wijziging heeft betrekking op het zogenoemde 'bestaand gebruik'. Hieronder vallen activiteiten in en om beschermde Natura 2000-gebieden die al plaatshadden voordat een gebied als beschermd gebied is aangewezen. De wijziging is met name van belang voor provincies (als bevoegd gezag) en voor burgers en bedrijven met bestaand gebruik. De wijzigingen zijn gericht op:

- verbetering van de werking van de wet in de praktijk;
- verbetering van de aansluiting van de wet bij de Habitatrichtlijn.

Beschermde Natuurmonumenten

Met de gewijzigde Natuurbeschermingswet 1998 is in 2005 het verschil tussen Beschermde Monumenten en Staatsnatuurmonumenten vervallen: beide zijn nu Beschermde Natuurmonumenten.

Beschermde Natuurmonumenten die overlappen met Natura 2000-gebieden worden opgeheven en niet langer beschermd als beschermd natuurmonument. De natuurwaarden, waarvoor het natuurmonument was aangewezen, worden wel in de Natura 2000-aanwijzing opgenomen.

Het volgende schema toont de vergunningprocedure in het kader van de Natuurbeschermingswet.

VOORTOETS

INVENTARISATIE VOORTOETS: De voortoets is niet verplicht maar wel verstandig om uit te voeren. Alle fasen VT1 t/m VT4 kunnen onderdeel zijn van de voortoets.

Het kan ook zijn dat al na fase VT1 de effecten bekend zijn. Het bevoegd gezag moet die conclusie trekken.

